

Konfederace umění a kultury

Senovážné nám. 23, 110 00 Praha 1, Česká republika / Czech Republic
+ 420-22414 2555, 22414 2737, fax + 420-22414 2512; e-mail: odborykuk@volny.cz

V Praze dne 23. srpna 2010

Č.j.: 117/2010

Vaše č.j.: MK11801/2010OAP

Vážený pane ministře,

k návrhu novely autorského zákona č. 121/2000 Sb., v platném znění (AZ) Vám sdělujeme následující **zásadní připomínky Konfederace umění a kultury**:

I. Úvodem

Dále připojené připomínky jsou vztaženy především k pracovnímu návrhu Ministerstva kultury ČR (dále jen „MK“), který toto předběžně hodlá předkládat do oficiálního připomínkového řízení. Pouze na několika místech upozorňujeme na návrhy, které do tohoto pracovního návrhu nebyly zařazeny, avšak podle našeho názoru by měly být přinejmenším diskutovány.

II. Zásadní připomínky k navrhovaným změnám

Paragraf	Odstavec	Navrhované znění	Připomínky
2	4	Předmětem práva autorského je také dílo <u>nebo výtvor považovaný za dílo podle odstavce 2</u> vzniklé tvůrčím zpracováním díla jiného, včetně překladu díla do jiného jazyka. Tím není dotčeno právo autora zpracovaného nebo přeloženého díla.	Jedná se o nesprávně převzatou připomínku navrhovatele EXPERTI, když tento neužívá pojem „výtvor považovaný za dílo“, ale „dílo vzniklé tvůrčím zpracováním díla jiného“. Tento nový pojem „výtvor“ zavádí MK zcela nesystematicky, zákon s ním nikde dále nepracuje - mluví o „díle“ bez rozlišení na „dílo“ a „výtvor“. Máme za to, že by mělo zůstat u původního znění návrhu.
9	4	Vlastník či jiný uživatel věci, jejímž prostřednictvím je dílo vyjádřeno, není povinen tuto věc udržovat a chránit před zničením, <u>a je i oprávněn tuto věc zničit</u> , není-li dohodnuto či nevyplývá-li ze zákona jinak.	Opět se jedná o úpravu návrhu skupiny EXPERTI, který však vynechává zákaz dehonestujícího zničení díla, dále specifikuje věci, ke kterým se toto ujednání vztahuje a přiznává tuto povinnost u všech děl bez ohledu na

		<p><u>Lze-li to na vlastníku či jiném uživateli věci, která je originálem díla nebo stavbou vyjadřující architektonické dílo, spravedlivě požadovat, je povinen předem uvědomit o svém úmyslu autora a na vyžádání mu poskytnout dokumentaci díla, včetně vyobrazení, vystihující stav věci před zničením.</u></p>	<p>jejich význam. Máme za to, že původní návrh byl přesnější a pro ochranu příslušných práv autora výhodnější – zničení dehonestujícím způsobem explicitně zakázáno. Stejně jako byl vhodnější i stran ochrany práv vlastníka (uživatele) věci, když tento má podle návrhu MK povinnost při zničení díla jakéhokoli díla a může se jen chránit tvrzením, že v daném případě mělo dílo tak nízký význam, že to po vlastníkově nebylo možné spravedlivě požadovat. Posouzení bude pak na judikatuře, což by mohlo být přinejmenším zdlouhavé.</p>
11	3	<p>Autor má právo na nedotknutelnost svého díla, zejména právo udělit svolení k jakékoli změně nebo jinému zásahu do svého díla, nestanoví-li tento zákon jinak. Je-li dílo užíváno jinou osobou, nesmí se tak dít způsobem snižujícím hodnotu díla. <u>Autor má tak právo na ochranu před každým znetvořením, zkomolením nebo jinou změnou svého díla, jakož i před jakýmkoliv jiným zásahem do díla, který by byl na újmu jeho pověsti.</u> Autor má <u>dále</u> právo na dohled, <u>zda při užití jeho díla nedochází k porušování práva na tuto ochranu -nad plněním této povinnosti jinou osobou-</u> (autorský dohled), nevyplyvá-li z povahy díla nebo jeho užití jinak, anebo nelze-li po uživateli spravedlivě požadovat, aby autorovi výkon práva na autorský dohled umožnil.</p>	<p>Zde se také jedná o převzatou, MK upravenou podobu původního návrhu EXPERTI, avšak podle našeho názoru nešťastně upravenou. MK především nevhodně zkracuje původní spojení „na újmu jeho cti nebo dobré pověsti“ pouze na spojení „na újmu jeho pověsti“. Přičemž si dovoluujeme upozornit na pojmový rozdíl mezi ctí a dobrou pověstí, které se nekryjí, nadto nad rozdílem mezi „pověstí“ a „dobrou pověstí“, a to přinejmenším v tom ohledu, že zákon (OZ) používá pojem „dobrá pověst“ a k tomuto pojmu existuje rozsáhlá judikatura.</p>
11	5	<p>Po smrti autora si nikdo nesmí osobovat jeho autorství k dílu, <u>dílo smí být užito jen způsobem nesnižujícím jeho hodnotu</u> a je-li to obvyklé, musí být při užití díla uveden autor díla, nejde-li o dílo anonymní. Ochrany <u>těchto práv a plnění povinností podle věty</u> <u>prvé se může domáhat i po zániku majetkových práv</u> kterákoli z osob autorovi blízkých, 1a) <u>toto oprávnění mají, i když uplynula doba trvání majetkových práv</u></p>	<p>Domníváme se, že doplnění stran „plnění povinností“ je nadbytečné, když toto logicky vyplývá z možnosti ochrany práv. Pokud tato ochrana zahrnuje formu plnění povinnosti, může se oprávněná osoba domáhat i tohoto plnění.</p> <p>Dáváme na zvážení, zda v případech závažného a podstatného zásahu do těchto práv autora by stát, případně i právnická osoba sdružující autory nebo kolektivní správce neměli mít povinnost domáhat se ochrany.</p>

		autorských. Těto ochrany se může vždy domáhat i <u>dědicové majetkových práv nebo stát jako nabyvatel odúmrti</u> , právnická osoba sdružující autory nebo příslušný kolektivní správce <u>podle tohoto zákona (§ 97).</u>	
25	2	Osobou povinnou platit příslušnému kolektivnímu správci odměnu podle odstavce 1 je ... <u>f) prodejce přístrojů k zhotovování rozmnoženin záznamů, přístrojů k zhotovování tiskových rozmnoženin nebo nenahraných nosičů, pokud na písemnou výzvu příslušného kolektivního správce nesdělí bez zbytečného odkladu údaje potřebné pro určení totožnosti osoby, od které přístroje či nosiče zakoupila či hodlá zakoupit za účelem dalšího prodeje.</u>	Podle našeho názoru dochází k neúměrnému zatěžování prodejců povinnými platbami a sekundárně k navyšování cen těchto přístrojů, když prodejci nemají žádné oprávnění osobu kupující jinak než na fakturu, kde je identifikace kupujícího uvedena, legitimovat a zjišťovat její totožnost. Nadto se jedná o velké množství osobní údaje a jejich zpracování, tedy další zátěž prodejců.
25	6 a násl.	„evidence v Seznamu povinných osob“	Podle našeho názoru se jedná koncepčně o vadné ustanovení, když stanoví tuto ohlašovací povinnost a monitoring kolektivního správce formou oficiálního seznamu. Pokud už tedy je stanovena tato povinnost, jsme přesvědčeni, že před jakoukoli sankcí by měla předcházet výzva kolektivního správce k evidenci do seznamu, sankcionovat pak pouze případné neuposlechnutí. Dále není upraveno, jak se postupuje v případě, že osoba přestane splňovat podmínky evidence, její „vyškrtnutí“ ze seznamu povinných osob. Máme za to, že stávající úprava je dostačující, případnou úpravu seznamu povinných osob bychom doporučovali zvážit co do samotné existence, tak do „tvrdosti“ zákonné úpravy.
27a		<u>Osířelé dílo</u> <u>(1) Za osířelé dílo se považuje dílo podle § 2 odstavec 1 nebo 2, jehož autor není znám nebo nelze zjistit jeho bydliště nebo pobyť.</u>	Takové ustanovení zákona by vedlo k problematickému výkladu a aplikaci, a to konkrétně spojení „jehož autor není znám nebo nelze zjistit ...“. Pro koho mají být tyto skutečnosti nezjistitelné? Obecně pro třetí osoby, pro kolektivní

			správce, pro soudy? Registr obyvatel přitom není veřejným registrem, z jakých informačních zdrojů tedy nemají být tyto skutečnosti seznatelné?
27a	4	Ve spojení s ustanovením § 100c – nakládání s příjmy z osiřelých děl	S ohledem na skutečnost, že kolektivní správce zastupuje autora osiřelého díla vlastním jménem, ale na jeho účet, máme za to, že úschova těchto příjmů by měla být podstatně delší než tři nebo pět let, jak je navrhováno, zejména s poukazem na délku trvání práv (70 let od oprávněného zveřejnění).
40	4	Nároky autora plynoucí z porušení autorského práva Zamítnutý návrh skupiny EXPERTI na sjednocení úpravy s průmyslovými právy a doplnění oprávnění držitele sublicence	MK nepřijalo návrh směřující ke sjednocení právní úpravy s průmyslovými právy, tedy jinou skupinou spadající pod ochranu práv duševního vlastnictví. Máme za to, že taková případná harmonizace je žádoucí, stejně jako doplnění výslovného zákonného zmocnění pro osobu držící sublicence. Je jistě možné odkazovat na případné překlenutí absence výkladem, ovšem s ohledem na početné změny obsažené v této novele navrhované s odůvodněním „dosud dovozováno pouze výkladem“ jsme přesvědčeni, že tato změny by byla v porovnání s jinými změnami více než vhodná.
46	2	Licence na dosud neznámý způsob užití díla Nezpracovaný návrh navrhovatele EXPERTI	Jsme přesvědčeni, že je pro praxi zásadním nedostatkem nemožnost udělení licence na dosud neznámé užití díla, zejména pak, když navrhovaná změna se vztahovala pouze k bezúplatným licencím.
57a		Smlouva o poskytnutí/postoupení práva výkonu majetkových práv k dílu Nezpracovaný návrh navrhovatele EXPERTI	Toto ustanovení v podobě navrhované navrhovatelem EXPERTI, ani v MK navrhované podobě nebylo do novely zapracováno, což považujeme za zásadní chybu. Praxi obdobné ustanovení chybí, což vede ke vzniku velkého množství problémů a právní nejistoty. Pouze pro úplnost uvádíme, že koncept převzatý a původně zvažovaný MK je nedostačující, když se nedůvodně vztahuje pouze na určitá díla.
100	3	Výkon kolektivní správy	Zásadně souhlasíme s navrhovanou

		rozšiřuje navrhovaná novela mj. o povinnost osoby povinné k platbě zvláštních odměn zpřístupnit kolektivnímu správci účetní a jiné doklady za účelem prokázání skutečností rozhodných pro výši odměn.	úpravou, osoba povinná má již předchozí větou stanovenou povinnost poskytnutí potřebných informací kolektivnímu správci. Pokud by snad měl kolektivní správce pochybnosti o jejich pravdivosti, pak je třeba aby měla osoba povinná na výběr, kterými prostředky relevantní skutečnosti prokáže. Není důvod, aby povinná osoba seznamovala jiný soukromoprávní subjekt se svými účetními doklady.
100	1, písm. s	Povinnost kolektivního správce zveřejňovat vhodným způsobem umožňující dálkový přístup mj. seznam osiřelých děl, pokud jsou mu známa,...	S ohledem na dále uvedenou argumentaci týkající se nakládání s osiřelými díly jsme přesvědčeni, že v seznamu osiřelých děl by měl být k jednotlivým dílům připojen i jejich krátký popis, aby případný autor mohl ze samotného seznamu identifikovat, že jeho dílo se pp. považuje za osiřelé a mohl v tomto směru podniknout příslušné kroky. Na tento popis osiřelého díla by měla navazovat povinnost kolektivního správce poskytnout domnělému autorovi alespoň úryvek z díla, aby mohl svoji domněnku stran případného autorství relevantně verifikovat.
100	5	Nově koncipovaná povinnost provozovatele hudební produkce, pokud tento nesplní zákonnou oznamovací povinnost, splnit své povinnosti z užití děl prostřednictvím kolektivního správce.	Podle našeho názoru se primárně jedná o vadnou koncepci celého užití děl při živé veřejné hudební produkci, když tato dopadá na provozovatele zcela neúměrně případnému zásahu do autorského práva. Nadto navrhovaná úprava zcela nedůvodně zvýhodňuje subjekt soukromého práva ve vztahu k jinému subjektu a to jen s poukazem na to, že kolektivní správce nepovažuje stávající prostředky za dostačující, je přesvědčen o množství případů porušení zákona a absenci donucovacích prostředků. V případě kolektivního správce se však nejedná o jediný soukromoprávní subjekt, který se zabývá ochranou práva třetích osob a není prací zákonodárce jeho činnost suplovat.
100c		Vztahy kolektivního správce k nositelům práv k osiřelým dílům a jiným osobám	Kolektivnímu správci připadá podle návrhu správa veškerých osiřelých děl,

			což je akceptovatelné pouze za předpokladu velice přesné zákonné úpravy nejen jeho práv, ale zejména povinností, a to jak vůči autorovi osiřelého díla, tak vůči třetím osobám, které mají na osiřelém díle zájem.
100c	2	<u>Kolektivní správce uzavře smlouvu podle § 100 odstavec 1 písm. h) bod 1 se zájemcem o užití osiřelého díla či jiného předmětu ochrany, pokud zájemce prokáže, že bezúspěšně vynaložil dostatečné úsilí na zjištění totožnosti nebo místa současného pobytu nositele práv. Ustanovení § 101 odstavec 8 platí obdobně.</u>	Není nám zřejmé, co zákonodárce považuje za dostatečné úsilí, když případný zájemce nemá přístup do registru obyvatel, případně do jiného obdobného registru, ze kterého by relevantní a např. správním orgánům běžně dostupné informace mohl získat. Toto ustanovení bez např. výše zmíněného popisu osiřelých děl dostupných v jejich seznamu široké veřejnosti by mohl vést k poškození autorů takového díla.
100c	3	<u>Odměny a příjmy z vydaného bezdůvodného obohacení vzešlé z nakládání s osiřelými díly či jinými předměty ochrany zůstávají v úschově kolektivního správce po dobu tří (MK: pěti?) let od jejich nabytí. Dojde-li během této doby ke zjištění totožnosti nositele práv k osiřelému dílu či jinému předmětu ochrany nebo místa jeho současného pobytu, je kolektivní správce povinen vyplatit tyto odměny a příjmy z vydaného bezdůvodného obohacení tomuto nositeli práv. Ustanovení § 101 odstavec 10 platí obdobně.</u>	Kromě výše zmíněné doby úschovy odměny u kolektivního správce by měla být upravena i povinnost kolektivního správce minimálně jednou ročně a pak alespoň nejpozději tři měsíce před vypršením lhůty pro úschovu prověřit registry obyvatel z důvodů případného ohlášení nové adresy, stejně jako povinnost uvedení popisu osiřelého díla v seznamu děl dostupnému prostřednictvím dálkového přístupu.

III. Shrnutí

Na závěr těchto připomínek bychom rádi uvedli, že předložená novela podle našeho názoru primárně nereflektuje problémy stávající úpravy v praxi, ale problémy kolektivních správců s vymáháním odměn a jiného plnění finančního charakteru po povinných subjektech. Princip kolektivní správy děl je jistě správnou myšlenkou a cestou, avšak pouze za podmínky zachování svobodné vůle a volby autorů a výkonných umělců, jejichž práva má kolektivní správce spravovat. Kolektivní správa by jistě byla akceptovatelnou a legitimně ospravedlnitelnou, pokud by si mohli autoři a výkonní umělci vybrat, zda vůbec o takovou

správu mají zájem. Princip povinně spravovaných práv je v rozporu se zásadou smluvní volnosti.

Stejně tak by bylo více než vhodné zvážit možnost autora a výkonného umělce vzdát se tzv. dodatečné odměny. Chápeme obavy z možného zneužití, ale máme za to, že namísto nemožnosti vyloučit takovou odměnu vůlí stran, by měl zákonodárce zvážit stanovení zákonných podmínek, za kterých takové ujednání bude mezi stranami přípustné.

Předložený návrh novely, jak bylo uvedeno výše, opomíjí potřeby praxe, přestože relevantní návrhy byly zákonodárci předloženy (např. možnost převodu majetkových práv k dílu), namísto toho se zdá, že novela upravuje znění zákona ve prospěch kolektivní správy a nikoli ve prospěch samotných autorů a výkonných umělců. Jsme přesvědčeni, že by zvažovaná novela měla být podrobena kritickému pohledu samotného navrhovatele a z velké části přepracována.

S pozdravem

Silvester H ú s k a
viceprezident KUK

Vážený pan
MUDr. Jiří **B e s s e r**
ministr kultury ČR

10

1

-

.

.